

[Fugisang.]

Forholdet er jo, at vel spiller England en ikke ringe rolle for Danmark som aftager af vore landbrugsprodukter, men det er dog ikke ensidigt til fordel for os, det er også således, at England i høj grad har brug for vore landbrugsprodukter. England kan jo ikke i den nuværende situation og har forøvrigt i mange Herrens tider ikke kunnet brødføde sig selv, men er nødt til at dække sit levnedsmiddelunderskud ved handel med andre lande, og derfor møder vi, hvis vi selv vil, som ligeberettiget partner, og det er ikke sådan, at England behøver at indtage den afgørende stilling, og at vi behøver at indtage en andenrangsstilling ved forhandlingsbordet.

Men når man ser på situationen, som den er, den situation, der, som den højtærede udenrigsminister sagde, ganske forståeligt har vakt en vis modvilje i befolkningen, så er det værd at pege på, at dette ingenlunde kan komme overraskende for nogen. Allerede den 11. september 1948 tilstillede mit parti ved det ærede medlem hr. Aksel Larsen den daværende regering en udtalelse, hvori vi gav udtryk for vore betænkeligheder ved at afslutte en handelsaftale, hvorigennem vi for det første alt for ensidigt forpligtede os til at levere betydelige mængder af vore landbrugsprodukter til England til faste priser, uden at England påtog sig tilsvarende forpligtelser overfor os, og for det andet påpegede vi, at det i høj grad ville begrænse vore muligheder for på de fordelagtigste vilkår at importere nødvendige råstoffer og maskiner, når vi i så høj grad ensidigt på forhånd havde bundet vor eksport til et enkelt land, i dette tilfælde England. Vi har ikke givet udtryk for og gør det heller ikke her, at vi ønsker, at Danmark skal afbryde sin handelsforbindelse med England. Det, vi vil, og det, som er baggrunden for vort forslag til beslutning, er, at denne handel bør foregå på grundlag af fuld gensidighed med hensyn til priser og leveringer; dernæst, at den bør være af en sådan art, at den ikke hindrer os i at handle med andre lande, såfremt det dér er muligt at opnå bedre betingelser.

Disse krav må ganske naturligt også i de fremtidige forhandlinger være de økonomisk afgørende krav. Men det er jo dog også et spørgsmål om at bevare vor nationale værdighed, at vi overfor andre lande optræder som en selvstændig, ligeberettiget nation og ikke som en afhængig halvkoloni. Men

den langtidsaftale, der blev sluttet sommeren efter, at vi sendte det før nævnte brev, altså 1949, imødekommer som bekendt ikke de krav, som måtte stilles til en handelsaftale. Den forpligtede på den ene side os til i de følgende 6 år — indtil 1954-55 — at levere England de 75 pct. af vor smørekseport til en fast pris, hvis udgangspunkt for året 1949 blev fastsat til 5 kr. 17 øre mod 6 kr. 12 øre året forud, og den dér fastsatte pris kunne hvert år reguleres med 7½ pct. op eller ned i forhold til det forrige års pris. For flæskets vedkommende gjaldt aftalen ikke mindre end 90 pct. af vor eksport og for æggenes vedkommende 85 pct.

På denne måde bandt vi os til at levere ganske afgørende mængder af vore vigtigste eksportvarer til faste og til meget lave priser, uden at England på sin side påtog sig nogen som helst tilsvarende forpligtelse.

Det er fra de kredse og partier, der gik ind for at gennemføre denne handelsaftale, påpeget, at den trods de lave priser skulle indebære visse fordele, og blandt disse nævnte man for det første, at den som en langtidsaftale med faste priser, selvom disse var lave, dog gav Danmark, specielt landbruget, et stabilt økonomisk fundament at bygge på, og den ville derved virke fremmende for en stærk øgning af landbrugsproduktionen. Dernæst blev det sagt, at selvom disse priser var lave, var det et nødvendigt offer for at bevare det gode gamle faste engelske marked i fremtiden. I dag, forekommer det mig, viser alle kendsgerninger, at kommunisternes indvendinger i høj grad var berettigede, og at de forudsætninger, hvormed man forsvarede aftalen i sin tid, ikke har holdt stik.

Jeg vil begynde med den vigtigste: at man f. eks. for smørrets vedkommende regnede med i 6 år at have et nogenlunde stabilt økonomisk grundlag at bygge på. Men hele dette grundlag forsvandt jo ganske, da England — og det tør nok siges, at det var stik imod alle forudsætninger — ganske pludselig nedskrev betalingsvalutaen sterling med 30 pct. Denne devaluering, som Danmark umiddelbart fulgte, og som officielt blev motiveret med, at man måtte følge England i dette spørgsmål, betød reelt en forringelse af vore eksportpriser på 30 pct., samtidig med at den betød en umiddelbar stigning på 40 pct. for de varer, vi skulle købe for dollars. Denne stigning slog efterhånden igennem også for alle andre priser. Ikke mindst følte England sig på ingen måde forpligtet til at fastholde sine priser overfor Danmark, ja, der har i pressen endog været påvist konkrete eksempler på,